

Університет імені Альфреда Нобеля

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
**РЕКТОР,
ГОЛОВА ПРИЙМАЛЬНОЇ КОМІСІЇ**

Сергій ХОЛОД
“30” 2024 р.

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ НА ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ (PhD)

зі спеціальності 076 Підприємництво та торгівля

Затверджено на засіданні
приймальної комісії,
протокол № 4 від 23.04. 2024 р.

Дніпро
2024

Програма фахового вступного випробування із спеціальності 076 Підприємництво та торгівлі / В.А. Павлова, О.В. Кузьменко. - Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2024. - 7 с.

Укладачі:

В.А. Павлова, доктор економічних наук, професор;

О.В. Кузьменко, кандидат економічних наук, доцент.

Затверджено на засіданні приймальної Розглянуто та схвалено на засіданні комісії, протокол № 4 від 23.04. 2024 р. кафедри підприємництва, протокол №8 від 25.03.2024 р.

ЗМІСТ

1. Загальні положення	3
2. Структура фахового вступного випробування.....	3
3. Змістова програма вступних випробувань	4
3. Критерії оцінювання результатів вступних випробувань	4
4. Приклад типової практичної ситуації	6
5. Література.....	7

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Метою фахових вступних випробувань є встановлення рівня знань та умінь осіб, які виявили бажання навчатися в аспірантурі за спеціальністю 076 Підприємництво та торгівля та виявлення схильності до ведення науково-дослідницької та пошуково-аналітичної роботи для визначення здатності вступників засвоювати відповідні фахові навчальні програми.

До випробувань допускаються особи, що мають ступінь магістра або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста за спорідненими спеціальностями «Товарознавство і торговельне підприємництво», «Біржова діяльність», «Економіка підприємства (за видами економічної діяльності)», «Управління персоналом та економіка праці», а також особи, що здобули ступінь магістра або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста за іншою спеціальністю. На магістерську програму може вступити особа, що має диплом магістра або спеціаліста за спеціальностями «Товарознавство і комерційна діяльність», «Товарознавство та експертиза в митній справі», «Експертиза товарів та послуг», «Управління безпечністю та якістю товарів», «Організація оптової та роздрібною торгівлі».

Програма фахового вступного випробування охоплює дисципліни:
підприємництво,
економіка торгівлі,
основи біржової діяльності.

Під час підготовки до вступного випробування рекомендується користуватися літературою, список якої наведено наприкінці комплексу матеріалів.

Під час проведення вступних фахових випробувань на навчання в аспірантурі екзаменаційна комісія визначає ступінь готовності вступника до опанування програмного матеріалу.

Вступні випробування проводяться з усіма претендентами стосовно зарахування на навчання в аспірантурі. Під час екзамену вступник повинен дати максимально повні відповіді. Кожен член екзаменаційної комісії оцінює якість кожної відповіді, фіксуючи своє рішення письмово.

2. СТРУКТУРА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Фахове вступне випробування складається з двох частин:

- 1) теоретична частина, яка передбачає перевірку засвоєння теоретичного матеріалу у формі відповідей на два питання з зазначених у пп. 1 дисциплін;
- 2) практична частина, яка передбачає письмове розв'язання типового професійного завдання.

Практична частина містить типові професійні завдання за змістовими модулями, що імітують умови (ситуації) практичної діяльності.

3. ЗМІСТОВА ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Розділ «Підприємництво»

1. Форми та види підприємницької діяльності.
2. Підприємець як суб'єкт економічних відносин.
3. Підприємництво, невизначеність, ризик.
4. Оцінка фінансової стійкості фірми та потенційного банкрутства.
5. Зовнішнє середовище підприємництва.
6. Економічні та організаційні закономірності індивідуального й корпоративного підприємництва.
7. Організація власної справи.

Розділ «Економіка торгівлі»

1. Основні засоби та оборотні активи підприємства. Ефективність їх використання.
2. Трудові ресурси підприємства. Продуктивність праці робітників. Чисельність.
3. Показники товарообороту підприємства. Аналіз і планування.
4. Доходи торговельного підприємства. Аналіз та планування.
5. Витрати торговельного підприємства. Аналіз та планування.
6. Прибуток і рентабельність торговельного підприємства. Аналіз та планування.
7. Фінансові ресурси торговельного підприємства.

Розділ «Основи біржової торгівлі»

1. Біржовий товар
2. Міжнародні біржові ринки
3. Основні теорії функціонування ф'ючерсних ринків
4. Фундаментальний аналіз біржових цін та курсів
5. Організація біржових торгів
6. Електронний трейдинг – сучасна технологія біржової торгівлі
7. Державне регулювання біржової торгівлі

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

4.1. Для конкурсного відбору при прийомі на навчання в аспірантурі проводяться фахові вступні випробування дисциплінами відповідно до програми.

Фахове вступне випробування має на меті встановити відповідність рівня знань та практичної підготовки претендентів до вирішення науково-дослідних, науково-педагогічних та управлінських професійних завдань в галузі управління та адміністрування за спеціальністю 076 Підприємництво та торгівля.

В процесі екзамену комісія повинна оцінити:

1. Системність мислення, вміння пов'язувати окремі проблеми чи частини явища в єдине ціле.
2. Вміння логічно та послідовно викладати свої думки.
3. Обсяг знань з підприємництва, економіки торгівлі, основ біржової діяльності.

Оцінка за результатами вступного екзамену виставляється за 100-бальною шкалою.

4.2. Особи, які одержали ступінь магістра або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста, здобутого за іншою спеціальністю та виявили бажання навчатися в аспірантурі за спеціальністю 076 Підприємство та торгівлі складають додатковий фаховий екзамен з менеджменту та торговельного підприємництва.

Додаткове фахове вступне випробування має на меті встановити можливість випускників інших спеціальностей навчатися за зазначеною програмою.

Оцінка за результатами додаткового фахового випробування виставляється за 100-бальною шкалою.

4.3. При підрахунку конкурсного балу для осіб, зазначених у п. 4.2 враховується середня оцінка, одержана за фаховий екзамен та додатковий фаховий екзамен.

4.4. Для вступників на навчання в аспірантурі обов'язковим є складання вступного іспиту з іноземної мови. Оцінка за результатами вступного іспиту виставляється за 100-бальною шкалою.

4.5. Для вступників на навчання в аспірантурі за відповідною спеціальністю конкурсний бал обчислюється як сума результату фахового випробування та вступного іспиту з іноземної мови.

4.6. Для вступників, які одержали ступінь магістра або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста, здобутого за іншою спеціальністю, при зарахуванні на навчання конкурсний бал обчислюється як сума середньої оцінки за фахове вступне випробування та додаткове фахове вступне випробування й оцінки вступного іспиту з іноземної мови.

4.7. У разі, якщо вступник *має однакові конкурсні бали* під час конкурсного відбору враховуються *додаткові бали* за участь в олімпіадах, конкурсах, наявність публікацій науково-дослідницького характеру, що відповідають спеціальності.

За участь в професійно орієнтованих олімпіадах, конкурсах, наявність опублікованих праць науково-дослідницького характеру вступник отримує 50 додаткових рейтингових балів незалежно від кількості та обсягу публікацій чи кількості конкурсів (олімпіад), в яких вступник приймав участь. Факт наявності та відповідності змісту публікацій спеціальності встановлюється членами екзаменаційної комісії в процесі розгляду наданих вступником оригіналів або завірених ксерокопій друкованих видань. У випадку, коли

надається ксерокопія, копіюванню підлягають усі сторінки, на яких розміщена публікація, а також титульна сторінка і сторінки змісту видання.

5. ПРИКЛАД ТИПОВОГО СИТУАЦІЙНОГО ЗАВДАННЯ

Для визначення ступеня забезпеченості торговельного підприємства оборотними активами та прогнозування у подальшому потреби в них дати оцінку зміни оборотності оборотних коштів у плановому кварталі. Визначити суму додаткових залучених або вивільнених з обороту засобів. Зробити висновки.

Показники	Одиниці вимірювання	Базовий квартал	Плановий квартал
Оборот за собівартістю	тис. грн	3282	3298
Середній запас оборотних активів	тис. грн	194	198,9
Оборотність оборотних активів у днях	дні		
Оборотність оборотних активів у кількості оборотів	рази		
Сума вивільнених або додатково залучених коштів	тис. грн	–	

Відповідь (подається у скороченому варіанті)

1. Розраховується товарооборот одноденний

Баз. = $3282/90=36,5$ тис. грн

Пл. = $3298/90=36,6$ тис. грн

2. Розраховується оборотність оборотних активів у днях

Баз. = $194/36,5 = 5,3$ дня

Пл. = $198,9/36,6=5,4$ дня

3. Розраховується оборотність оборотних активів в числі оборотів

Баз. = $3282/194=16,9$ разів

Пл. = $3298/198,9= 16,6$ разів

4. Визначається відхилення від базових показників

$5,4 - 5,3 = +0,1$ дня

$16,6 - 16,9 = -0,3$ рази

5. Розраховується сума додатково залучених засобів

$0,1 * 36,6 = +3,66$ тис. грн.

Висновок. За результатами розрахунків в плановому кварталі очікується сповільнення оборотності оборотних активів на 0,1 дня, що спричиняє необхідність залучення додаткових коштів на суму 3,66 тис. грн. Керівництво підприємства має врахувати означену ситуацію при прогнозуванні потреби в оборотних активах та покращенні фінансових показників.

5. ЛІТЕРАТУРА

за окремими дисциплінами

Розділ «Підприємництво»

1. Торговельне підприємництво: підручник / за ред. д.е.н., проф. Л.В. Фролової. – Одеса: Бондаренко М.О., 2018. – 640 с. (базовий підручник).
2. Карпюк Г.І. Основи підприємництва: навчальний посібник / Г.І Карпюк. – Київ, 2021. – 108 с. (базовий посібник) [Електронний ресурс]. – режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/pto/>
3. Підприємництво: підручник / С. В. Панченко, В. Л. Дикань, О.В. Шраменко та ін. Харків : УкрДУЗТ, 2018. – 241 с.
4. Основи підприємництва: Підручник / Біляк Т.О., Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О., та ін. ; під заг. ред. Н.В. Валінкевич. – Житомир : ЖДТУ, 2019. – 493 с. (базовий підручник). [Електронний ресурс]. – режим доступу: https://www.dut.edu.ua/uploads/l_1931_79071788.pdf
5. Гонтарева І. В. Підприємництво : підручник / І. В. Гонтарева. – Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2021. – 392 с. (базовий посібник) [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/>

Розділ «Економіка торгівлі»

1. Власова Н.О. Економіка торгівлі: навчальний посібник / Н.О. Власова, В.А. Гросул, Н.С. Краснокутська, О.А. Круглова, М.В. Чорна, О.М. Филипенко. – Х.: Світ Книг, 2015. – 473 с. (базовий посібник).
2. Економіка торговельного підприємства: підручник / За ред. проф. Н. М. Ушакової – К.: Хрещатик, 1999. – 800 с. (базовий підручник)
3. Економіка торговельного підприємства : навч. посібник / Н.А. Мазур, І.В. Семенець, І.А. Лопашук. – Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. – 192 с.
4. Яковлев Ю.П. Економіка торгівлі: Навчальний посібник. – Херсон: ОЛДПлюс, 2018.- 356 с.
5. Височин І. В. Економіка підприємства торгівлі (у схемах та таблицях) : навч. посіб. / І. В. Височин, Н. М. Новікова, І. М. Вавдійчик. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. – 428 с.

Розділ «Основи біржової діяльності»

1. Приходько Д.О. Основи біржової діяльності: підручник / Д.О. Приходько. – Х.: ФОП Бровін О.В., 2021. – 280 с.
2. Дикань В. Л. Біржова діяльність : підручник / В. Л. Дикань, І.Л. Назаренко, Ю. А. Плугіна. – Харків : УкрДУЗТ, 2017. – 283 с.
3. Основи біржової діяльності: навчальний посібник / М.О. Солодкий, Н.П. Резнік, В.О. Яворська: [за ред. М.О. Солодкого]. – К.: ЦП Компрінт, 2017. – 450 с.
4. Біржова діяльність: навчальний посібник / Т. В. Пепа, Т. І. Пішеніна, В. В. Лавринович. – К.: Лібра-К, 2016. – 540 с.

Навчальне видання
Програма фахового вступного випробування на здобуття ступеня доктора філософії зі
спеціальності 076 Підприємництво та торгівлі

Підписано до друку Формат 60 X 84/16. Ум. друк. арк. 0, 5
Оперативна поліграфія. Зам. № . Тираж прим.

Університет імені Альфреда Нобеля.
49000, м. Дніпро, вул. Січеславська Набережна, 18.